

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet),
Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale
Venstre, Enhedslisten Det Konservative Folkeparti, Frie Grønne,
Alternativet og Kristendemokraterne

om

Udmøntning af Brexit-tilpasningsreserven til dansk erhvervsliv

Af den 13. januar 2022

Regeringen og et bredt flertal af Folketingets partier har gennem hele Brexit-forløbet fokuseret på at støtte mindre danske virksomheder med at omstille sig til nye markeder og håndtere de store administrative byrder samt udfordringer, som følger af Storbritanniens udtræden af EU.

Danmark står til at modtage ca. 2.049 mio. kr. (2021-priser) fra Brexit-tilpasningsreserven, hvoraf Fødevareministeriet modtager ca. 1.273 mio. kr. og Erhvervsministeriet modtager ca. 775 mio. kr.

Regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten Det Konservative Folkeparti, Frie Grønne, og Kristendemokraterne indgik den 13. januar 2022 en aftale om udmøntningen af Brexit-tilpasningsreserven fsva. del af dansk erhvervsliv, som ikke omfatter fiskeriet. Med aftalen udmøntes reserven på ca. 775 mio. kr. gennem tre overordnede udmøntningsprincipper; omstillingsindsatser, myndighedsindsatser samt direkte kompensation til virksomhederne. Alle indsatser har til formål at afbøde de negative konsekvenser af Brexit for dansk erhvervsliv, særligt for SMV'er.

Aftalepartierne er enige om følgende:

1. Omstillingsindsatser

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der skal igangsættes en række indsatser for at hjælpe danske virksomheder, som er blevet påvirket af Brexit, med at omstille sig til nye eksportmarkeder og/ eller udvikle dele af deres forretningsmodel.

1.1. Tilskud til digital omstilling af e-handel hos virksomheder, som er påvirket af Brexit

Der udarbejdes i regi af SMV:Digital målrettede tilbud til virksomheder, som er påvirket af Brexit. Herunder 1) tilskud til privat rådgivning til virksomheder, som er udfordrede som følge af Brexit, 2) tilskud til investeringer i teknologi, som kan afværge et fald i eksport som følge af Brexit og 3) tilskud til eksportfremmende digitale kompetencer og kompetenceudvikling i virksomheder knyttet til deres digitale eksport-projekter.

Der afsættes 200 mio. kr. i 2022 og 2023, som udmøntes af Erhvervsstyrelsen.

1.2. Eksportfremme og internationalisering af virksomheder påvirket af Brexit

Efter Brexit har danske virksomheder brug for at genbesøge deres netværk og konsolidere forretningsforbindelser og aftaler i Storbritannien for også at nå til en fælles forståelse for, hvordan man på begge sider omstiller sig til de ændrede betingelser for samhandel. Dette betyder et større behov for erhvervsfremstød, herunder deltagelse i fremtrædende britiske messer, men også ind- og udgående delegationsbesøg, vil gøre sig gældende i de første år efter Brexit.

Der afsættes 120 mio. kr. i 2022 og 2023 til erhvervsfremstød og til at hjælpe danske SMV'er til tilpasning af deres eksport til Storbritannien samt til andre markeder via Trade Council's SMV-programmer.

1.3. Støtte af markedsføringskonsortier

Med henblik på at fremme afsætning af danske varer og løsninger i udlandet, påtænkes det at oprette en særlig indsats for de økonomiske sektorer, der er blevet negativt påvirket af Brexit, i regi af markedsføringskonsortierne State of Green, Food Nation, Healthcare Danmark, Creative Denmark og Digital Hub Denmark.

Der afsættes samlet 30 mio. kr. i 2022 og 2023.

1.4. Industripolitisk indsats til at styrke eksporten af danske grønne og digitale varer og tjenester

Det forslås, at der i Brexit-reserven afsættes midler til en industripolitisk indsats, der skal understøtte grønne og digitale danske virksomheders eksport til nye markeder i EU samt sikre, at danske interesser og styrkepositioner kommer i spil i nye industripolitiske tiltag i EU, herunder særligt i industrialliancer inden for brint, mikroelektronik, cloud og edge. Tiltaget bygger på, at industrialliancer er en ny måde at lave industripolitik på i EU. Engagement i alliancer og andre industripolitiske tiltag er derfor en mulighed for at indhente noget af den tabte eksport på det indre marked. Indsatsen vil bl.a. indebære afholdelse og deltagelse i matchmaking-events mellem danske og andre europæiske virksomheder samt informationsarrangementer om mulighederne i de industrielle alliancer. Endeligt vil Erhvervsstyrelsen kunne trække på sit netværk gennem sin industripolitiske attaché for at understøtte danske virksomheders deltagelse i alliancerelaterede aktiviteter i EU.

Der afsættes 6 mio. kr. i 2022 og 2023.

2. Myndighedsindsatser

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der skal iværksættes en række myndighedsindsatser, der hjælper danske virksomheder med at håndtere de administrative byrder samt udfordringer, som er opstået på grund af Storbritanniens udtræden af EU.

2.1. Sekundering af dansk ekspert til samarbejde med britisk energiministerium

Ambassaden i London er i dialog med det britiske energiministerium om en sekundering af en dansk ekspert til ministeriets fjernvarmekontor. Det forslås at udnytte muligheden for sekunderingen til etablering af et videnscenter om fjernvarme i regi af BEIS (Department for Business, Energy & Industrial Strategy). Den udsendte, og dermed BEIS, vil således få adgang til energistyrelsens værktøjskasse og hele den ”danske model”. Der kan eventuelt være britisk interesse for større indsigt i bl.a. indsamling og brug af data, modellering og beregninger til fremskrivninger, kommunernes rolle, juridiske støtte osv.

Der afsættes 4,6 mio. kr. i 2022 og 2023.

2.2. Sammenhængende virksomhedsrejser for regler og registreringer for handel med Storbritannien (og andre tredjelande)

Små virksomheder har brug for hjælp til omstillingen fra samhandel til import og eksport til/fra Storbritannien, så de kan efterleve regelændringerne på tværs af myndigheder og selvbetjeningsløsninger.

For at imødekomme denne udfordring foreslås en styrkelse af vejlednings-indsatsen, gennem ”Sammenhængende, digitale virksomhedsrejser”, som binder registreringer og vejledningsuniverser sammen, og kan guide virksomhederne igennem de ændrede krav trin for trin, så de er sikre på at efterleve alle krav forbundet med at eksportere/importere hhv. tjenesteydelser og varer til/fra Storbritannien fremadrettet og på tværs af myndigheder.

Der afsættes 50 mio. kr. i 2022 og 2023.

2.3. Oprettelse af stilling som udsendt vindsektorrådgiver på ambassaden i London

På det britiske marked for vindenergi er der behov for at fastholde de hårdt tilkæmpede markedsandele samt fortsat at sikre gode rammebetingelser for virksomheder, som nu udfordres af Brexit. Udfordringerne i regi af Nordsøsamrådet (NSEC) bør ligeledes adresseres gennem afsøgningen af mulighederne for tættere bilateralt samarbejde, herunder at afsøge mulighederne for en udlandsforbindelse fra den planlagte energiø til UK.

Der er således behov for at etablere en stilling som sektorekspert på vindenergi på ambassaden i London, som vil kunne understøtte den kommercielle indsats inden for havvind, den grønne agenda og det bilaterale samarbejde ved på den ene side at afsøge mulighederne for bilateralt samarbejde med Storbritannien og Skotland, og på den anden side afsøge kommercielle muligheder på udbuds- og projektniveau.

Der afsættes 4,4 mio. kr. i 2022 og 2023.

2.4. Virksomhedsrettet vejledningsindsats for større kendskab til handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien (herunder øget online vejledning for e-handel)

Det foreslås, at der i Brexit-reserven afsættes midler frem til 2023 til en styrket dansk vejledningsindsats, der skal understøtte, at danske virksomheder kan udnytte potentialet i aftalen med Storbritannien. Aktiviteterne dækker bl.a. webinarer og workshops, der informerer om mulighederne og begrænsningerne i aftalen, herunder også konkret vejledning til virksomhederne om potentielle handelsbarrierer og eksporttekniske forhold. Derudover dækker indsatsen en øget online vejledning om e-handel og regler vedrørende online salg til udlandet.

Der afsættes 7,5 mio. kr. i 2022 og 2023.

2.5. Monitorering af regelændringer og mulig retaliering

Selvom monitorering af regelændringer i sidste ende er forankret i Kommissionen, er det være hensigtsmæssigt at etablere et nationalt kontaktpunkt, hvor danske virksomheder, som oplever overtrædelser af forpligtelserne i EU-UK-aftalen fra britiske myndigheders side eller urimelige regler, adfærd eller tekniske handelshindringer som fx krav om særlige godkendelser for at levere varer eller tjenesteydelser på det britiske marked, kan henvende sig.

Det foreslås derfor, at der afsættes midler til etableringen af et midlertidigt nationalt kontaktpunkt, hvor danske virksomheder kan få vejledning om, hvordan den konkrete sag bedst muligt bringes videre til EU-niveauet.

Der afsættes 5 mio. kr. i 2022 og 2023.

2.6. Forlængelse af stilling som maritim sektorrådgiver i Washington

Brexit, og de medfølgende usikre markedsvilkår i Storbritannien, skaber behov for at opdyrke samt styrke indsatsen på andre markeder for at fastholde vækst og beskæftigelse i områder med virksomheder i havvindssektoren. Mange maritime virksomheder i denne sektor befinder sig i Vest- eller Nordjylland, der i forvejen også rammes af Brexit på fiskeriområdet.

Det foreslås derfor at afsætte midler til forlængelse af stillingen som maritim sektorrådgiver i Washington frem til udgangen af 2023.

Der afsættes 6,7 mio. kr. i 2022 og 2023.

2.7. Styrket markedsovervågning: Måltrettet kontrolindsats over for produkter fra Storbritannien

Med Brexit er der ikke længere garanti for, at varer produceret i eller importeret via Storbritannien lever op til de europæiske regler for produktsikkerhed eller certificering. Det foreslås derfor at iværksætte en øget markedsovervågnings- og kontrolindsats målrettet produkter fra Storbritannien og EU-godkendte britiske certifikater. Dette skal sikre, at danske forbrugere ikke udsættes for fare eller sundhedsrisici, når de handler via hjemmesider og platforme med base i Storbritannien. Samtidig skal indsatsen forhindre, at danske virksomheder udsættes for unfair konkurrence fra virksomheder, der kan se en mulighed for at slække på produktsikkerheden for at reducere sine omkostninger.

Der afsættes 49,5 mio. kr. i 2022 og 2023.

3. Direkte kompensation

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der er behov for en indsats, der direkte kompenserer de hårdest ramte virksomheder.

3.1. Maritim omstillingspulje til erhverv og organisationer

Storbritannien er blandt de vigtigste markeder for dansk skibsfart med en årlig eksport på ca. 12 mia. kr. og er især vigtig for offshore-sektoren og short sea shipping. Endvidere er Storbritannien et vigtigt marked for danske producenter af maritimt udstyr og serviceudbydere inden for det maritime område.

Brexit skaber usikkerhed for danske, maritime arbejdspladser, hvorfor det foreslås at oprette en maritim omstillingspulje, der kan bidrage til at afbøde den forventede negative effekt af Brexit og understøtte virksomhederne i deres omstilling til nye markeder.

Virksomheder kan søge om tilskud for 50 pct. af deres omsætningstab op til 250.000 kr., dog min. 20.000 kr. og tilskuddene vil blive reduceret forholdsvist, såfremt der ansøges for mere end puljens samlede ramme på 100 mio. kr.

Der afsættes 100 mio. kr. i 2022 og 2023.

3.2. Generel kompensationspulje til virksomheder, der kan dokumentere meromkostninger som en direkte konsekvens af Brexit

For at afbøde den forventede negative effekt af Brexit og understøtte virksomhederne i at opretholde deres markedsposition eller omstille sig til nye markeder, foreslås oprettelsen af en generel kompensationspulje til de virksomheder, der kan dokumentere meromkostninger som en direkte konsekvens af Brexit. De konkrete adgangskrav skal fastsættes administrativt.

Størrelsen på den konkrete kompensationsydelse vil være begrænset af EU's gældende statsstøtteregler. Hermed forstås, at den pågældende virksomhed kun kan modtage støtte på op til 200.000 EUR i en periode på tre regnskabsår (de såkaldte de minimis-regler).

Virksomheder kan således søge om tilskud for 50 pct. af deres dokumenterede meromkostninger, dog maks. 250.000 kr. og min. 20.000 kr. Tilskuddene vil blive reduceret forholdsvist, såfremt der ansøges for mere end puljens samlede ramme på 172,9 mio. kr.

Der afsættes 172,9 mio. kr. i 2022 og 2023.

4. Videre proces

Aftalen er en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for de aktstykker, bekendtgørelser mv., der udmønter aftalen.

Der tages forbehold for EU-Kommissionens statsstøttegodkendelse for de initiativer, hvor det er nødvendigt. Erhvervsministeriet forbeholder sig ligeledes retten til at foretage omdisponeringer ved manglende afløb, eller såfremt dialog med Kommissionen giver anledning til at justere udmøntningen.